

Fiskivinnan

Greining av fiskivinnunýskipanini

TÁ TÍÐIN RENNUR UNDAN

SÓLVIT NOLSØ

Landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum, Høgni Hoydal, Tjóðveldi, hevur ein mánaða eftir at finna eina semju um nýggju fiskivinnuskipanina.

Tilgongin hevur verið long. Tá ið hendan samgongan tók við 15. september 2015 var boðað frá, at nýskipan av fiskivinnuni fekk hægstu raðfesting.

Landsstýrismaðurin setti ein bólk at gera eitt álit ella upplegg til fiskivinnuna.

Tað tók sína tíð at manna bólkin, kanska tí at arbeiðssetningurin var so trongur.

Í treytunum stóð, at nýggja skipanin skal vera marknaðarstýrd og at farast skal frá einari politiskari útluting.

Nýskipanarbólkurin skuldi vera liðugur við arbeiðið sítt á ólavsøku í fjør, men tað eydnaðist ikki. 1. oktober kom bólkurin út við álitinum og síðani hevur tað fingið almenna viðgerð, umframt viðgerð í politisku flokkunum.

Andstøðan hevur verið ógvuliga atfinningarsom móti nýskipanarálitinum. Nógvar viðmerkingar eru til uppskotið, ið andstøðan

metir taka allan tryggleika úr vinnuni.

Tá verður atlit serliga tikið til útlutingarháttin í tilmælinum, tann sokallaða uppboðssølan av loyvum ella kvotum.

Teir útgerðarmenn, sum hava úttalað seg og sum vit hava tosa við, mæla allir frá eini uppboðssølu. Mett verður, at hjá nógvum verður tað torført at nóg mikið av peningi at verða við í eini útbjóðing av kvotum og fiskiloyvum.

Andstøðan metir eisini, at grundarlagið gerst alt ov ótrygt hjá vinnuni og at nógvir vinnuligir aktørar fara at stinga í sekkin.

Andstøðan mælir til, at heldur skal eitt tilfeingisgjald leggjast á vinnuni og so kann landið á tann hátt fáa pening inn. Nógvir vinnuligar aktørar siga tað sama.

Ósemja er tó um hvussu stórt tilfeingisgjaldið skal verða, men bæði Fólkaflokkurin og Sambandsflokkurin mæla til, at gjaldið verður álagt eftir einum úrsliti, sum ein miðalroknskapur í júst tí vinnuni hevði víst.

Í vinnuni mæla summi til, at tilfeingisgjaldið skal tillagast eftir fiskiskapinum.

Samgongan við fiskimálaráðharranum á odda, hevur

ikki tikið atfinningarnar til sín. Í samgonguskjalinum stendur skrivað, at ein nýggjur útlutingarháttur skal finnast og tað heldur Høgni Hoydal seg til.

Hann er í samráðingum við partarnar í lýtuni og fæst tískil ikki at siga stórvegis um, hvussu endaliga uppskotið væntandi fer at síggja út.

Øll loyvir eru uppsøgd at fella aftur til landið, tá ið hetta árið endar. Tí byrjar tíðin av álvara at ganga undan.

Politiska skipanin hevur í árávís víst á, at broytingarnar ikki mugu koma so tætt uppundir eitt tíðarskeið, har núverandi lóg fer úr gildi. Vinnan skal hava høvi at tillaga seg í góðari tíð.

Tíðin er farin avstað uttan at nakað munagott er gjørt hóast tað eru 10 ári síðan loyvini blivu uppsøgd til 31. desember í ár. Henda samgongan fekk drunnin og hevði einki val annað enn at fremja nýskipanina, tí loyvini ganga út í hennara tíðarskeiði.

Spurningurin er so, um tilber yvirhøvur at finna eina politiska semju og ein semju, sum vinnan eisini kann taka undir við.

Fakta:

Samgongan, andstøða og vinnan sjálv

Hetta skilur partarnar:

Nógv ber til at semjast um. Landsstýrismaðurin hevur sagt, at tað eru trý kjarnupunkt í tilmælinum, sum fokserað verður á og tvey av teimum kunnu flest øll verða samd um: At størri dentur skal leggjast á stovnsrøkt og at virðisøkingin av okkara tilfeingi í Føroyum skal gerast størri, so størri avkast fellur inn í samlaða samfelagsbúskapin.

Enn sum áður er tað tó spurningurin um útluting – uppboðssøla ella útluting – sum av álvara skilur samgongu og andstøðu.

Sambandsflokkurin sigur í sínum uppskoti, at nýtt tilfeingi, óbrúkt rættindi og øktar kvotur kunnu seljast á uppboðssølu, meðan Fólkaflokkurin blankt avvisir uppboðssølu.

Spurningurin um umsetilgheit skilur eisini partarnar. Samgongan heldur ikki, at loyvir, sum vinnan hevur fingið ókeypis, skulu kunna seljast privat við vinningi.

Hon heldur, at hesi rættindi heldur skulu seljast almennum uppboði, har landið fær vinningin.

Bæði Fólkaflokkurin og Sambandsflokkurin halda, at fyri at vinnan kann rekast mest optimalt, so skal hon kunna selja loyvir sínaámillum og tillaga seg eftir aktuelli støðuni.

Tíðin trýstir politisku skipanina og øll vita, at ein loysn má finnast. Hvør boyggir seg mest, er torført gita, men okkurt bendir á, at fær landsstýrismaðurin ikki semju við andstøðuna, so verður nýskipanin atkvødd ígjøgnum við samgonguatkvøðunum og uttanflokkaatkvøðuni.